

Motion till riksdagen

1989/90:Ub327

av Gunnar Björk m.fl. (c, s)

Utbildning för yrkesgruppen lokalvårdare

Städbranschen sysselsätter i dag ca 150 000 personer. Kostnaden för deras arbete är den till storleken fjärde efter försvaret, sjuk- och socialvård samt utbildning. Branschen omsätter ca 15 miljarder kronor per år. Det är en yrkesgrupp som på grund av sin storlek ej med framgång kan integreras i någon annan yrkesgrupp. Fram till 2000 kommer hälften av dessa 150 000 att gå i pension och behöver då ersättas av 75 000 nya personer.

Yrket är i dag ett typiskt lågstatusyrke, med till största delen kvinnlig arbetskraft och behäftat med en stor volym arbetsskador. Detta är troligen den grundläggande orsaken till att yrket inte är något man vill utbilda sig till.

För att klara framtidens efterfrågan krävs att yrket utvecklas samt får en högre status. Man måste också lägga ner ett betydande arbete för att förändra och förbättra yrkesrollen.

Städning kommer att efterfrågas i all framtid oavsett hög- eller lågkonjunktur, varför det är viktigt att man lägger ner ett systematiskt arbete på att dels ändra synen på yrket och dels förändra arbetets innehåll.

Branschen arbetar systematiskt för att utveckla yrket, men behöver gymnasieskolans stöd för att successivt arbeta bort stämpeln av lågstatusyrke. När skolministern i april 1989 sände ut remiss för att få synpunkter på den framtida gymnasieskolan så trodde många att regeringen skulle beakta de problem som finns på detta område. Så verkar inte ha skett.

Man har på prov drivit gymnasielinjen "Rengöring och Miljövård" i Uppsala och Tierp. Nu är det viktigt att man breddar provverksamheten samtidigt som man satsar på att marknadsföra utbildningen. Med hänsyn till den allvarliga bristen på gymnasial grundutbildning som gäller för städyrket anser vi att en permanent SR-linje bör finnas inom ramen för den föreslagna 3-åriga gymnasieskolan. Begreppet SR står för Sanering och Rengöring.

Utbildningen kan lämpligen byggas upp i ett inledningsskede som resurskolor, företrädesvis inom orter och regioner som aktivt verkar för att få till stånd en breddad och fördjupad utbildning inom ämnesområdet.

Ett antal större kommuner har gemensamt arbetat för att få statsmakterna att ta upp frågan.

Ser man frågan i ett nordiskt perspektiv så är Sverige ett U-land. I Finland kan man via gymnasium och högskola studera upp till doktorsnivå. I Norge och Danmark är utbildning på gymnasienivå i väsentliga delar genomförd.

Hemställen

Mot. 1989/90
Ub327

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av att "lokalvård och miljö" ges särskild utbildningslinje i gymnasieskolan.

Stockholm den 25 januari 1990

Gunnar Björk (c)

Axel Andersson (s)

Sigrid Bolkéus (m)

Karin Starrin (c)